

SVEDALA KOMMUN

STRATEGISK PLANERINGSENHET

2025-09-18

Barnkonsekvensanalys framtagande av ny översiktsplan, samrådshandling

Barnkonsekvensanalysen ska ha utgångspunkt i ett specifikt ärende som berör barn upp till 18 år. Analysen används för att göra bedömningar av ett enskilt barns bästa, en grupp barns bästa eller barns bästa i allmänhet. Det är viktigt att det som görs anpassas till rådande förutsättningar, roller och ansvar. Tänk på att en barnkonsekvensanalys inte ska försvåra arbetet, utan tvärtom förenkla.

Viktigt att ha i åtanke är att barn i åldern 13-18 berörs av både barnkonventionen (barnrättspolitik) och ungdomspolitik. Båda de politiska områdena skapar möjlighet för barn och ungdomar att komma till tals i frågor som rör dem själva. Barnrättspolitiken är, till skillnad från ungdomspolitiken, en rättighetspolitik som syftar till att förverkliga barnkonventionen. Ungdomspolitiken har däremot som huvudsyfte att bidra till att ungas inflytande och delaktighet ökar på lokal nivå.

Beskriv vad målet och syftet är med ärendet

Framtagande av en ny kommunövergripande översiktsplan. Syftet är att genom en översiktsplan besluta om kommunens framtida fysiska utveckling till 2046 med utblick mot 2075.

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn?*Beskriv hur*

Barn berörs på flera sätt, både direkt och indirekt. Direkt handlar det om att samhällsplaneringen påverkar var barn kan bo, leka och röra sig i sin vardag. Tillgång till trygga bostadsområden, grönområden och ytor för lek och aktiviteter är avgörande för barns utveckling, hälsa och välbefinnande. Placeringen av nya bostäder påverkar även barns möjligheter att på ett säkert och tillgängligt sätt ta sig till skola, fritidsaktiviteter och kompisar.

Indirekt påverkas barn av de miljöer som skapas och vilka förutsättningar som finns för att samhället ska vara inkluderande och långsiktigt hållbart. Genom att planera med barnperspektivet i åtanke säkerställs att det finns utrymme för barns behov även i framtiden, och att rätt funktioner hamnar på rätt plats. På så sätt försvåras inte vardagen för framtidens barn, utan samhället ger goda möjligheter för dem att växa upp i trygga och utvecklande miljöer.

Om barn inte berörs, motivera varför:

Vilka barn kommer att beröras? Exempelvis ålder, skola, kommundel

Alla barn i kommunen berörs, oavsett ålder, skolform eller kommundel. Det gäller både yngre barn i förskola och grundskola samt äldre barn och ungdomar i högstadium och gymnasium. Påverkan sträcker sig över hela kommunen då frågor om bostadsbyggande, samhällsservice, infrastruktur och tillgång till platser för lek och fritid påverkar barns vardag i sin helhet. Det innebär att såväl barn i tätort som på landsbygd berörs, och att beslut som tas idag får konsekvenser för både nuvarande och framtida generationer av barn.

Hur förhåller sig ärendet till barnkonventionen? Beskriv

Det är en demokratisk process utan avgränsningar i vem som ska tillfrågas. Barn har därmed rätt att medverka i processen, yttra sig över förslag samt överpröva, gäller alla barn oberoende ålder och plats.

Ärendet förhåller sig till barnkonventionen genom att det direkt berör barns rättigheter till en trygg uppväxtmiljö, möjlighet till lek, vila och fritid (artikel 31), samt rätten till bästa möjliga hälsa och utveckling (artikel 6). Planeringen påverkar också barns rätt till delaktighet och inflytande i frågor som rör deras vardag (artikel 12). Genom att ta hänsyn till barnperspektivet i samhällsutvecklingen säkerställs att barns behov av trygghet, tillgänglighet och meningsfulla miljöer tillgodoses. På så sätt bidrar ärendet till att kommunen lever upp till skyldigheten att alltid sätta barnets bästa i främsta rummet (artikel 3).

Har barnets bästa satts i främsta rummet?

Ja, beskriv hur

Barnets bästa har beaktats i arbetet genom att barns perspektiv och behov har vävts in i de övergripande strategierna och i planeringen av samhällets utveckling. Exempelvis har ungdomsrådet setts som en viktig part och befintliga forum för barn och ungas delaktighet kan användas för att fånga deras synpunkter. I planeringen har hänsyn tagits till barns rörelsemönster, möjligheten att röra sig fritt och tryggt samt tillgången till skolor, idrottsplatser och andra viktiga målpunkter. Avvägningar har gjorts för att undvika olämpliga lokaliseringar för barn, som exempelvis bostäder i Råkulla. Fokus har även legat på att stärka barns möjlighet att ta sig till olika platser genom utveckling i tätorterna och tillgänglighet till kollektivtrafik.

Samtidigt är det viktigt att betona att barnens bästa ännu inte fullt ut kan säkerställas, eftersom dialog med barn själva inte har genomförts i detta skede. Därför är det svårt att verifiera att de avvägningar som gjorts verkligen motsvarar vad barn upplever som en god och trygg miljö. Detta är en fråga som kan fördjupas under kommande samråd, där barn och unga ges möjlighet att bidra med sina erfarenheter och perspektiv på vad som är bra miljöer och samhällsutveckling för dem.

Om barn inte är en avgörande faktor, hur kan barn kompenseras?

Hur har barnets/barnens eget perspektiv och egna åsikter tagits vara på?

Beskriv hur

Tidigt i projektet besöktes ungdomsparlamentet, där vi ville få inspel kring hur det är att vara ung i kommunen idag. Frågan ställdes kring vad de i samhället ville ha mer respektive mindre av och gjordes som en kortare workshop. Materialet gick sedan med som en del i ett inspirationsmaterial till den politiska referensgruppen inför arbete med översiktsplanens framtidsbild.

Projektet har även haft en allmän dialog, där barn kunna lämna in tankar om framtiden. Var inte direkt riktad till barn och inga svar kom in.

Om inte, motivera varför**Beskriv eventuella intressekonflikter, prioriteringar och avvägningar som gjorts**

I processen har en tidig prioritering varit att fördjupad dialog med barn och unga ska ske i ett senare skede, när det finns ett konkret förslag att ta ställning till. Anledningen är att det bedömts svårt att engagera barn i abstrakta diskussioner om framtida samhällsutveckling innan det finns något tydligt material. Resurser har därför i första hand lagts på att ta fram en samrådshandling. I kommande samråd kan skolor bli en viktig arena för dialog, där informationen anpassas efter ålder och förmåga, så att barnens tankar och idéer kan tas tillvara.

I utformningen av planen har olika intressekonflikter och avvägningar gjorts. Konkurrerande markanspråk har vägts mot varandra, och vissa funktioner har prioriterats särskilt:

Parker och grönområden enligt grönstrategin har säkerställts i sin användning, även där nya kan behövas. Dessa har prioriterats över förtätning och synliggörs som viktiga platser för social samvaro, aktivitet och lek. Däremot har lekplatser inte markerats på denna nivå då de inte hanteras i översiktsplanen.

Skolor och idrottsområden med strategisk placering och utvecklingspotential har säkerställts i sin användning. Detta synliggör barns målpunkter och ger dessa funktioner utrymme i planeringen, baserat på analyser av framtida behov.

Befintliga offentliga miljöer och deras betydelse för barns vardag har beskrivits för att tydliggöra vikten av tillgängliga och trygga platser i samhället.

Sammanfattningsvis innebär detta att barnperspektivet har vävts in i prioriteringar och avvägningar, men medvetet satts i en process där barns direkta delaktighet kommer i nästa skede, när deras medverkan kan bli mer meningsfull och konkret.

I de fall där barn har tillfrågats, har en återkoppling/uppföljning gjorts till de berörda barnen?

Ja, beskriv hur

SVEDALA KOMMUN

STRATEGISK PLANERINGSENHET

2025-09-18

Nej, återkoppling har inte gjorts i detta skede eftersom det ännu inte funnits något konkret förslag att återkoppla till. Processen har befunnit sig på en övergripande nivå där barn inte har tillfrågats direkt, utan dialogen med barn och unga är planerad till kommande samrådsdel. Då finns möjlighet att presentera förslag på ett mer begripligt sätt och att fånga upp barns synpunkter i en meningsfull dialog. Ett fortsatt samarbete med ungdomsrådet finns dock, vilket utgör en viktig kanal för delaktighet och återkoppling i de kommande stegen.